

SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU

1128556

ANALÝZA A ZDOKONAĽOVANIE PODSYSTÉMU
„ÚČTOVNÍCTVO“ V PODNIKATEĽSKOM SUBJEKTE

2010

Martina Mosná

**SLOVENSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA UNIVERZITA V
NITRE
FAKULTA EKONOMIKY A MANAŽMENTU**

**ANALÝZA A ZDOKONALOVANIE PODSYSTÉMU
„ÚČTOVNÍCTVO“ V PODNIKATEĽSKOM SUBJEKTE**

BAKALÁRSKA PRÁCA

Študijný program:

Účtovníctvo

Pracovisko:

Katedra Informačných systémov

Vedúci diplomovej práce:

doc.Ing. Milan Kučera, CSc.

Čestné vyhlásenie

Podpísaná Martina Mosná vyhlasujem, že som záverečnú prácu na tému „Analýza a zdokonaľovanie podsystemu účtovníctvo v podnikateľskom subjekte“ som vypracovala samostatne s použitím uvedenej literatúry.

Som si vedomá zákonných dôsledkov v prípade, ak uvedené údaje nie sú pravdivé.

V Nitre 26.4.2010

Martina Mosná

Pod'akovanie

Touto cestou sa chcem poďakovať doc.Ing. Milanovi Kučerovi, CSc. za jeho cenné rady, pripomienky a odborné vedenie pri vypracovávaní mojej bakalárskej práce.

Abstrakt

Predmetom a cieľom bakalárskej práce je zdokonaľovanie podsystemu „účetníctvo“ v podnikateľskom subjekte. Analýzu informačného systému, obzvlášť účetníctva, som vykonala v spoločnosti „Reštaurácia U Sváka Ragana s.r.o“, ktorej sídlo je v Brezovej pod Bradlom. Jedná sa o malú spoločnosť, ktorej predmetom podnikania je predovšetkým poskytovanie reštauračných služieb, závodné stravovanie, prevádzkovanie výherných automatov a pohostinská činnosť. Spoločnosť používa ekonomický softvér EcoSun od spoločnosti SunSoft Plus s.r.o. Dolný Kubín. Tento systém obsahuje tri podsystemy: PU- podvojnú účetníctvo, Oasis- sklad a fakturácia a PaM- personalistka a mzdy. V práci som podrobne analyzovala podsystem „Podvojnú účetníctvo“. Tento podsystem automaticky preberá údaje, ktoré sú zadávané v iných podsystemoch- Oasis a PaM. Závěry z tejto analýzy som zhrnula v kapitole „Návrh na zdokonalenie podsystemu účetníctvo“, čím som zároveň splnila cieľ bakalárskej práce. Medzi naše rady, ako zlepšiť informačný systém patrí napr. využívanie podsystemu „Oasis“ aj na vedenie skladovej evidencie, vyhotovovanie pokladničných dokladov priamo používaným softvérom, organizovanie osobitných školení, zakúpenie novej laserovej tlačiarne. Na základe informácií získaných rozhovorom s pracovníkmi podniku ako aj štúdiom podnikových materiálov môžeme skonštatovať, že informačný systém je dostatočnej kvality a plne zodpovedá požiadavkám podniku.

Kľúčové slová: informačný systém, automatizácia, podsystem, účetníctvo.

Summary

The subject of this work was The Analysis of The Book-keeping Subsystem and Proposals on its Improvement. The analysis of the book-keeping subsystem was made in the company „Reštaurácia U Sváka Ragana“ , which is situated in Brezová pod Bradlom. It is a small company and its main activities are provide restauration services, canteen services, operation of slot machines and pub services. The company uses economic softwer EcoSun of SunSoft Plus company Dolný Kubín. This system has 3 subsystems: PU-double-entry bookkeeping, Oasis- stock control and invoicing and PaM- payroll a personal resources. In bachelor´s work, I have analysis subsystem double-entry bookkeeping. The subsystem automaticly takes data which are registered in others subsystems- Oasis, PaM. The conclusion of this analysis are showed in the chapter: „The Proposal on The Improvement“. With this chapter I got to my object. We suggest some advices how to improve the information system: use subsystem „Oasis“ for stock control, making cash bills in software, special training, purchase new laser print. On the base of the basic dates obtained by conversation wiht managers and studing of the firm´s materials we can say, that the information system is good-quality, and has all demands of users.

Key words: information system, automatizacion, subsystem, book-keeping

Obsah

Zoznam ilustrácií	7
Zoznam skratiek a značiek	8
Úvod	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	11
1.1 Účtovníctvo.....	11
1.2 Informácia.....	15
1.3 Ekonomický softvér.....	15
1.4 Informačný systém.....	17
1.4.1 Automatizovaný informačný systém	19
1.4.2 Analýza softvérového spracovania informácií	19
2 Cieľ práce	23
3 Metodika práce a metódy skúmania	24
4 Výsledky práce	26
4.1 Charakteristika spoločnosti.....	26
4.2 Systém spracovania účtovníctva	28
4.2.1 Popis ekonomického softvéru.....	29
4.2.2 Účtovné doklady	32
4.2.2.1 Pokladničné doklady.....	32
4.2.2.2 Odberateľské faktúry	32
4.2.2.3 Dodávateľské faktúry.....	33
4.2.2.4 Bankové výpisy.....	33
4.2.2.5 Interné doklady	33
4.3 Analýza podsystemu účtovníctvo	34
4.3.1 Pokladňa.....	35
4.3.2 Banka	36
4.3.3 Iné doklady	37
4.3.4 DPH	38
4.3.5 Evidencia majetku.....	38
4.3.6 Účtovanie	40
4.3.7 Výkazy	41
4.3.8 Uzávierky.....	42

4.3.9 Číselníky	43
4.3.10 Systém.....	43
4.3.11 Fakturácia.....	44
5 Návrhy na zdokonalenie podsystemu účtovníctvo	47
Záver	49
Zoznam použitej literatúry	51
Prílohy	52

Zoznam ilustrácií

Obr.1	Grafické znázornenie predmetu účtovníctva	12
Obr.2	Postavenie účtovníctva v ekonomickom softvéri	17
Obr.3	Pokladničný doklad	36
Obr.4	Bankový výpis	37
Obr.5	Zložený účtovný zápis	37
Obr.6	Karta dlhodobého majetku.....	39
Obr.7	Hlavná kniha.....	41
Obr.8	Odberateľská faktúra	45
Obr.9	Položky odberateľskej faktúry.....	45
Obr.10	Dodávateľská faktúra.....	46

Zoznam skratiek a značiek

a pod. a podobne

s.r.o. spoločnosť s ručením obmedzením

IS informačný systém

MD strana účtu má dať

D strana účtu dať

DPH daň z pridanej hodnoty

ÚJ účtovná jednotka

t.j. to jest

PU podvojně účtovníctvo

Úvod

Trhové prostredie a neustále sa rozvíjajúca ekonomika spôsobuje aj zmeny v podnikovom riadení. Podnik dokáže na tieto zmeny veľmi rýchlo reagovať aj vďaka informačným systémom. S ich pomocou môže znižovať náklady, zvyšovať kvalitu poskytovaných služieb a výrobkov a ušetrený čas využiť napr. na perspektívny rozvoj podniku.

IS poskytuje informácie o minulých stavoch a umožňuje odhadnúť stav budúci na základe matematických a štatistických metód. Tieto informácie sa tak stávajú pre majiteľov podniku a manažérov nenahraditeľné.

Keďže Slovenská republika ako člen Európskej únie vstupuje do rôznych obchodných, finančných a ekonomických vzťahov s inými štátmi, je nutné, aby IS umožňoval odovzdávať a prijímať informácie od medzinárodných útvarov bez osobitých problémov a takisto zabezpečoval porovnateľnosť údajov.

V súčasnej dobe zväčša každý podnik využíva automatizovaný informačný systém. Každý systém rieši úlohy ako zbieranie a evidovanie údajov, ich spracovanie a výstup do požadovaných zostáv. Informácie sú teda pri automatizovanom spracovaní nevyhnutným základným prvkom. Automatizované spracovanie nemôže prebiehať bez používania počítačov, ktoré sú nenahraditeľné pri spracovaní údajov. Pracujú rýchlo, takže šetria nielen čas, ale aj pracovné sily a teda aj náklady.

V IS má popredné postavenie účtovníctvo. Účtovníctvo zabezpečuje dokumentačnú, informačnú, rozhodovaciu a kontrolnú funkciu. Účtovné informácie musia byť objektívne a vierohodné, aby boli považované za preukazné.

Každý podnik by mal smerovať k zavedeniu automatizovaného informačného systému, ktorý šetrí čas, znižuje náklady a tým prispieva k zvyšovaniu ziskovosti podniku. Pri výbere IS by mali asistovať všetci zamestnanci, ktorí ho budú pri práci využívať. Popísanie požiadaviek na IS, ktoré vyplývajú z podnikových procesov je základným predpokladom pre jeho úspešné zavedenie a využívanie. Správny výber IS je významným prvkom

v rozhodovaní podniku, ktorý vplýva na jeho ďalší vývoj, úspešnosť a konkurencie schopnosť.

Cieľom bakalárskej práce je zdokonaľiť podsystem účtovníctvo analýzou informačného systému, predovšetkým podsystemu účtovníctvo. Dôkladnou skúmaním systému nájdem nedostatky a navrhnem spôsob ich riešenia alebo úplného odstránenia

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Účtovníctvo

Pataky,J., Škorecová, E.,a Bitterová (2007), chápu účtovníctvo ako metodicky ucelený systém informácií o hodnotovej stránke organizovaných činností v podnikateľskom subjekte, ktorý poskytuje sústavu poznávacích informácií o ekonomickej realite účtovnej jednotky v peňažnom vyjadrení. Patrí k najdôležitejším nástrojom v riadení podniku. Má schopnosť zaznamenávať skutočný priebeh podnikateľskej činnosti a umožňuje hodnotenie dosiahnutých výsledkov. Účtovné jednotky účtujú o skutočnostiach do obdobia s ktorým časovo a vecne súvisia.

Účtovníctvo má schopnosť zaznamenávať skutočný priebeh podnikateľskej činnosti a umožniť hodnotenie dosiahnutých výsledkov. Účtovné informácie majú tak pragmatické využitie vo všetkých fázach procesu riadenia, uvádza **Pataky,J., Hacherová,Ž., Kočner,M. (2008)**.

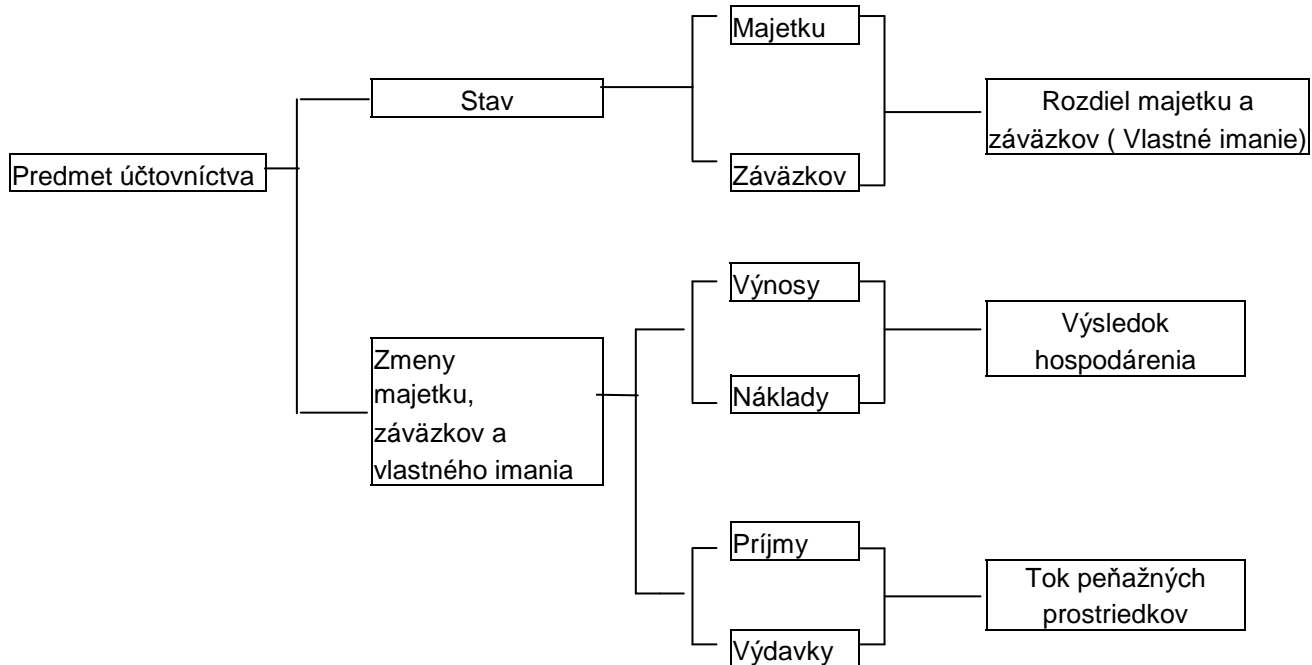
Ciliková,O.(2007) píše, že účtovný systém predstavuje prvok, ktorý zbiera informácie zo všetkých oblastí a aktivít vykonávaných v účtovnej jednotke a následne tieto informácie spracúva do prehľadnej a zrozumiteľnej podoby pre jeho používateľov. Účtovný systém predstavuje tok informácií, ktorý vyplýva z transakcií od primárnych dokumentov po finančné výkazy a správy pripravované vedením účtovnej jednotky a odborníkmi, aby sa používateľom informácií poskytol verný a pravdivý obraz o účtovnej jednotke.

Podľa **Zákona č. 431/2002 Z.z.** o účtovníctve, predmetom účtovníctva je účtovanie skutočností o:

- a) stave a pohybe majetku,
- b) stave a pohybe záväzkov,
- c) rozdiel majetku a záväzkov,
- d) výnosoch,
- e) nákladoch,
- f) príjmoch,

g) výdavkoch,

h) výsledku hospodárenia účtovnej jednotky

Obr.1 Grafické znázornenie predmetu účtovníctva

Zdroj: Pataky,J.-Škorecová, E.-Bitterová,M.:Podvojný účtovníctvo pre samoukov 2007

Šlosárová, A. a kol.(2006) uvádza, že účtovníctvo je nezastupiteľnou ekonomickou disciplínou. Praktický význam a zmysel spočíva v dvoch základných úlohách:

1. v schopnosti systémovo kvantifikovať priebeh ekonomickej činnosti konkrétneho subjektu
2. v schopnosti byť zdrojom informácií o ekonomickej stránke účtovnej jednotky.

Cieľom účtovníctva je poskytovať informácie o finančnej situácii, výnosnosti a peňažných tokoch účtovnej jednotky, ktoré sú užitočné pre široký okruh používateľov pri ich ekonomickom rozhodovaní.

Medzi základné funkcie účtovníctva v trhovej ekonomike patria:

- Dokumentačná funkcia
- Informačná funkcia
- Kontrolná funkcia
- Základňa pre rozhodovanie

Pataky,J., Hacherová,Ž., Kočner,M. (2008) popisujú jednotlivé funkcie takto:

1) dokumentačná funkcia znamená, že účtovníctvo poskytuje informácie o javoch minulých, ktoré majú poznávací charakter o činnostiach a výsledkoch v podnikateľskom subjekte. je ekonomicky a majetkovo samostatný subjekt, ktorý má právnu subjektivitu.

Výstupy z účtovníctva umožňujú späťne dokumentovať:

- Stav a štruktúru majetku v hodnotovom vyjadrení a v rámci analytického členenia tiež v jednotkách množstva
- Úroveň vlastíckych vzťahov k majetku,t.j. štruktúru vlastného imania a záväzkov
- Nákladové a výnosové zložky
- Tok peňažných prostriedkov- príjmy a výdavky súvisiace s podnikateľskou činnosťou
- Objem vytvoreného výsledku hospodárenia a ukazovatele hodnotiace finančnú situáciu v podniku

2) informačná funkcia- účtovníctvo poskytuje informácie, ktoré rôznym používateľom umožňujú prijímať správne rozhodnutia. Účtovné informácie majú v zásade dvojaké určenie pre:

- interných používateľov v podnikateľskom subjekte (manažéri, členovia správnej a dozornej rady, predstavenstva)
- rôznych externých používateľov (finančné orgány, veritelia, dodávatelia, audítori, inštitúcie sociálneho a zdravotného zabezpečenia atd.)

3) kontrolná funkcia- spočíva v tom, že informácie o javoch minulých, ktoré poskytuje, slúžia na porovnanie s informáciami plánovanými. Výsledok porovnania vytvára priestor pre korekciu, odkrývanie rezerv, zhospodárňovanie uskutočňovaných činností, hľadanie nových možných riešení v podnikaní. Účtovné informácie umožňujú tiež vonkajšiu kontrolu uskutočňovanú finančnými orgánmi miestnej štátnej správy. Kontrolná funkcia podmieňuje obsahovú správnosť informácií.

Účtovníctvo, ako uvádza **Šlosárová (2006)**:

1. z praktického hľadiska
 - a) je nástrojom zaznamenávanie skutočností, ktoré sú jeho predmetom.
Tieto skutočnosti sa najskôr triedia potom zaznamenávajú na základe

účetných dokladov, pričom sa musí overiť správnosť údajov a zabezpečiť ich úplnosť. Výsledkom je vypracovaná účtovná závierka.

b) Je nástrojom rozhodovania. Údaje z účtovníctva slúžia ako zdroj informácií jednak pre manažment pri rozhodovaní, hodnotení skutočne dosiahnutých výsledkov a stanovení úloh pre budúce obdobia, a jednak pre rôznych záujemcov pre účtovnú jednotku

2. z teoretického hľadiska je ekonomickou vednou disciplínou opisujúcou skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva v praxi, hodnotí ich, analyzuje, s cieľom ďalšieho zdokonaľovania účtovných sústav, metodiky účtovníctva, techniky účtovania a organizácie účtovníctva.

Má 2 stránky:

- a) objektívnu, ktorá sa uvedenými problémami zaoberá vo všeobecnosti (skúma predmet účtovníctva, oceňovanie, účty, zásady, metódy, ciele, funkcie a pod. z rôznych pohľadov)
- b) subjektívnu, ktorá sa zaoberá správnym uplatnením zistených poznatkov v konkrétnych podmienkach účtovných jednotiek a predstavuje metodiku účtovníctva. Metodika účtovníctva sa uplatňuje vždy v medziach platnej právnej úpravy v konkrétnych podmienkach činnosti, ktorú vykonáva účtovná jednotka.

Látečková, A. (2005) píše, že práve účtovníctvo poskytuje informácie, ktoré umožňujú posudzovať celkovú úroveň finančného riadenia podniku nielen z hľadiska minulosti, ale aj z hľadiska posúdenia schopnosti vedenia podniku zhodnocovať zverené zdroje z hľadiska budúcnosti.. Účtovníctvo tvorí základ podnikového informačného systému, zaznamenáva a poskytuje údaje, ktoré:

1. Po stránke kvantitatívnej predstavujú zaevidovanie všetkých údajov o prebiehajúcej hospodárskej činnosti podniku a stave majetku a záväzkov,
2. Po stránke kvalitatívnej sa vyznačujú týmito charakteristikami: objektívnosť, relevantnosť(hodnovernosť), včasnosť, zrozumiteľnosť, porovnateľnosť, pertinentnosť (zodpovedajúce informačnej potrebe).

1.2 Informácia

Sodomka, P. (2006) píše, že podnikatelia Baťa, Ford či Philips považovali informáciu za hlavný zdroj podnikania, rovnako ako prácu, pôdu a kapitál.

Palková,Z.-Henneyeyová,K.- Okenka,I. (2008) uvádzajú, že definícia informácie nie je jednoznačná. Jedna z najčastejších definícií považuje informáciu za prostriedok, ktorý umožňuje dosiahnutie cieľa, predstavuje nové poznatky alebo umožňuje konať určitým spôsobom. Informácia je výsledok spracovania údajov.

Ak vychádzame z predpokladu, že pojem informácia je odvodený od pojmu poznatok, potom informácia je určitým konaním určený poznatok o minulých, súčasných a budúcich stavoch skutočnosti a skutočných postupoch, domnieva sa **Kučera,M.- Štefánek,J.- Cvečko,J. (2002)**.

Z pragmatického pohľadu informácia je správa, ktorá vyvolala u príjemcu zmenu v jeho myslení alebo aj konaní. Informácia je nemateriálny statok, ktorý sa nespotrebuje ani pri viacnásobnom použití.

1.3. Ekonomický softvér

Kučera,M.- Látečková,A.(2004) definujú ekonomický softvér ako súčasť informačného systému každého podniku, ktorý umožňuje zaevidovať, spracovať a uchovať údaje o hospodárskej činnosti podniku.

Látečková,A. (2005) píše, že moderný podnik musí byť vybavený internou infraštruktúrou informačnej technológie, ktorá prepojuje pracovníkov podniku na všetkých úrovniach, avšak aj kvalitnou externou infraštruktúrou, ktorá podniku umožní efektívnu výmenu informácií s obchodnými partnermi a umožní napojenie na externé informačné zdroje. Pre zabezpečenie takýchto informácií je nevyhnutný kvalitný automatizovaný informačný systém, ktorého dôležitou súčasťou je ekonomický softvér.

Medzi základné podsystémy ekonomického softvéru patrí:

- Dlhodobý majetok

-
- Zásoby
 - Výroba
 - Personálna a mzdová agenda
 - Odbyt a fakturácia
 - Evidencia pohľadávok a záväzkov
 - Bankové operácie
 - Finančné účtovníctvo

Podsystem dlhodobý majetok umožňuje evidenciu stavu a odpisov dlhodobého hmotného a nehmotného majetku v súlade so zákonom o účtovníctve a zákonom o daniach z príjmov.

Podsystem zásoby umožňuje zachytiť materiálové a tovarové toky vrátane podrobnej evidencie stavu na skladoch, objednávok, dodacích listov.

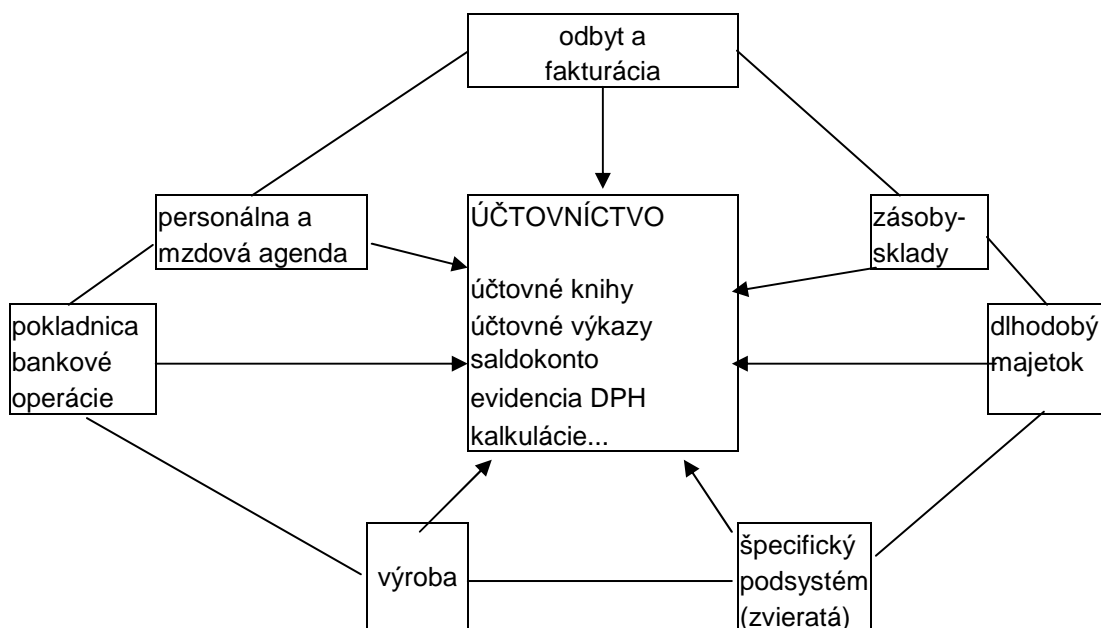
K evidencií vzniku a pohybu vnútoorganizačných zásob je určený *podsystem výroba*.

Základom riadenia personálnej politiky je *podsystem personálna a mzdová agenda*, v rámci ktorého sa uskutočňuje výpočet a sledovanie miezd a plátov v podrobnej štruktúre podľa vnútopodnikových útvarov a výkonov.

Podsystem odbyt a fakturácia zabezpečuje evidenciu objednávok, vystavovanie odberateľských faktúr, vysporiadanie reklamačných protokolov. Výstupy zo spracovania sú súčasťou *podsystemu evidencia pohľadávok a záväzkov* tzv. saldokonto, ktoré zabezpečuje podrobné vedenie evidencie pohľadávok a záväzkov pre optimálny priebeh platobného styku vrátane automatického generovania penalizačných faktúr.

Pre potreby sledovania bankových operácií zabezpečuje vstupné a výstupné operácie medzi podnikom a peňažným ústavom *podsystem bankové operácie*, ktorý umožňuje prípravu a spracovanie prevodných príkazov a bankových výpisov.

Údaje z jednotlivých podsystemov sú súčasťou vstupných údajov účtovníctva.

Obr.2 Postavenie účtovníctva v ekonomickom softvéri

Zdroj: Látečková, A.: Automatizácia účtovníctva 2005

1.4 Informačný systém

Systém vo všeobecnosti, **Kučera, M.-Štefánek, J.- Cvečko, J. (2002)**, vymedzujú ako účelový celok vzhľadom na jeho okolie. Výrobná organizácia je celok (systém), ktorý má predmet svojho podnikania, vnútornú štruktúru svojich pracovných- obchodných-funkčných oblastí, obchodných partnerov, podiel na trhoch a dlhodobý cieľ- prosperovať v konkurenčných podmienkach.

Prvok systému

Prvok systému je taká časť systému, ktorá vyjadruje na danom stupni podrobnosti skúmania celku a rozpoznateľnosti jeho častí, nedeliteľnú časť celku, ktorého skladbu nechceme ďalej rozlišovať.

Na najvyššej úrovni skúmania systému ako celku, rozpoznávame jeho hraničné a vnútorné prvky. Hraničný prvok je taká časť systému, ktorá sprostredkúva styk systému s jeho okolím. Ak hraničný prvok systému sprostredkúva vstup do systému z okolia systému, hovoríme o vstupnom hraničnom prvku. Ak hraničný prvok systému sprostredkúva výstup zo systému do jeho okolia, hovoríme o výstupnom hraničnom prvku systému. Takto môžeme vymedziť hranicu systému ako množinu hraničných prvkov systému. Každý systém pozostáva ešte z vnútorných prvkov systému, ktoré

tvoria vnútornú štruktúru systému. Množina všetkých hraničných prvkov a vnútorných prvkov systému vytvára systém ako celok.

Okolie systému vymedzujeme ako účelovú množinu tých prvkov, ktoré nie sú prvkami systému, ale väzbami sú spojené s hraničnými vstupnými a výstupnými prvkami systému. Hovoríme im prvky podstatného okolia systému.

Štruktúru systému chápeme ako účelovo vymedzenú množinu prvkov a množinu väzieb medzi prvkami, ktoré spoločne určujú vlastnosti, funkcie a správanie sa systému ako celku.

Väzba je spôsob vzájomného prepojenia medzi prvkami systému, resp. medzi prvkom systému a prvkom jeho podstatného okolia. Väzby je možné klasifikovať z rôznych hľadísk, napr.:

- Podľa obsahu: väzby hmotné, energetické, informačné a pod.
- Podľa formy: priame jednoduché väzby, sériové, paralelné, spätné priame, spätné nepriame a pod.
- Podľa počtu parametrov: jednoparametrové, viacparametrové a pod.
- Podľa rozmiestnenia: vnútorné, vonkajšie a pod.

Podľa **Kučeru, M.-Štefánka, J.- Cvečka, J. (2002)**, informačný systém má za cieľ uchovávať nazberané vnútorné údaje, vonkajšie informácie, poznatky v údajovej, informačnej a poznatkovej základni s cieľom produkovania výstupných informácií.

Palková, Z.-Henneyeyová, K.- Okenka, I. (2008) definujú informačný systém ako systém, ktorý umožňuje získavanie, spracovanie, uchovávanie a vyhodnocovanie informácií. Informačné systémy môžu využívať prostriedky informačných a komunikačných technológií. Vtedy hovoríme o automatizovaných informačných systémoch.

Macík, K. (1995) konštatuje, že účtovníctvo je jedným z informačných systémov, bez ktorého nie je možné úspešne riadiť podnik. Z ďalších informačných systémov môžeme spomenúť rozpočtovníctvo, predbežné a výsledné kalkulácie, podniková štatistiku a operatívnu evidenciu.

1.4.1 Automatizovaný informačný systém

Automatizovaný informačný systém je systém, ktorého činnosti zabezpečujúce zber, spracovanie, vyhodnotenie a uchovanie údajov sú automatizované. Samotné spracovanie údajov a ich transformáciu na informácie zabezpečuje tzv. automatický systém spracovania údajov, píšú **Palková,Z.- Henneyeyová,K.- Okenka,I. (2008)**.

Soukupová,B.- Šlosárová,A.- Baštincová,A.(2001) uvádzajú, že automatizované spracovanie účtovníctva sa prejavuje v tom, že účtovnícky pracovník kontroluje údaje pri ich vstupe do počítača. Zber, registrácia kontrola a aktualizácia stavov na účtoch sa vykonáva v reálnom čase, čo dáva možnosť kedykoľvek poznať obraty či konečné zostatky na účtoch, na základe ktorých možno ihneď prijať potrebné rozhodnutia bez toho, že by bolo potrebné tlačíť príslušné zostavy.

1.4.2 Analýza softvérového spracovania informácií

Podľa **Kučeru,M.-Látečkovej,A.(2004)**, automatizované spracovanie účtovníctva rozdeľujeme do 4 základných oblastí:

- I. oblasť nastavenia základných parametrov
- II. oblasť výstupov
- III. oblasť spracovania
- IV. oblasť výstupov

I. oblasť nastavenia základných parametrov

Po nainštalovaní softvéru je potrebné program prispôsobiť konkrétnemu používateľskému prostrediu.

Je potrebné zadať základné údaje o podniku (IČO, DIČ, bankové účty...), organizačnú štruktúru podniku, účtový rozvrh a pod. Základné nastavenie programu sa realizuje prostredníctvom číselníkov, ktoré predstavujú zoradenie údajov podľa zvoleného kľúča. V automatizovanom podnikovom informačnom systéme sa nachádzajú dve základné skupiny číselníkov:

- 1. spoločné číselníky- ich údaje sú prístupné a platné pre celý podnikový IS, napríklad číselník stredísk, merných jednotiek, obchodných partnerov...

2. podsystémové číselníky- údaje z nich sú prístupné len pre jeden konkrétny podsystém, napr. číselník predkontácií účtovných prípadov, číselník výrobkov. Od nastavenia číselníkov závisí správnosť a efektívnosť celého spracovania.

II. Oblasť vstupov

Účtovné doklady, skontrolované po stránke vecnej a formálnej sa zadávajú do spracovania:

- a) priamo do podsystému účtovníctvo
- b) sú zadávané v zodpovedajúcom podsystéme podľa povahy účtovného prípadu, kde vznikli, napr. príjemky v podsystéme skladovej evidencie.

III. Oblasť spracovania

Poznáme tri základné metódy spracovania vstupných údajov:

1. dátové spracovanie
2. interaktívne spracovanie
3. spracovanie v reálnom čase

1. Dávkové spracovanie

Uskutočňuje sa vtedy, ak je vytvorená skupina údajov- dávka a k spracovaniu celej dávky dochádza jednorazovo. Dávka sa pripravuje vždy za určité časové obdobie, napr. z podsystému mzdy raz mesačne po uzávierke miezd sa údaje prenášajú do podsystému účtovníctvo.

2. Interatívne spracovanie

Umožňuje aktualizácie a spracovanie zmien údajov. Je potrebné hlavne pre operatívne riadenie.

Používateľ je v priamom kontakte s počítačom a jeho požiadavky sú okamžite realizované. Nedostatkom je skutočnosť, že vstup údajov je v reálnom čase a spracovanie nemá všetky potrebné údaje. Preto výsledky môžu viesť manažérov k mylným záverom.

3. Spracovanie v reálnom čase

Je vyšším stupňom spracovania, nakoľko umožňuje zachytiť údaje v čase ich vzniku . Zvyšuje sa tak automatizácia a efektívnosť podnikových procesov.

Účtovanie vstupných údajov

Vstupné údaje je potrebné zaúčtovať, teda zapísať do denníka a hlavnej knihy.

Podľa spôsobu účtovania delíme účtovné programy do dvoch skupín:

1. programy s priamym účtovaním- údaje sú priamo účtované do denníka a hlavnej knihy. Ak je potrebné opraviť zápis, program ho realizuje prepisovaním v účtovných knihách, pričom pôvodný zápis sa zmaže. Takýto postup nie je v súlade so zákonom o účtovníctve.

2. programy bez priameho účtovania- vstupné údaje sú ukladané do samostatných súborov a vlastné zaúčtovanie sa realizuje samostatnou voľbou v programe. Tento spôsob sa považuje za správnejší, pretože používateľ má možnosť po zaevidovaní doklady prezerat', prípadné chyby opraviť a až následne zvolí zaúčtovanie. Oprava sa realizuje novým dokladom.

V § 34 zákona 431/2002 Z.z. sa píše:

Ak účtovná jednotka zistí, že niektorý účtovný záznam jej účtovníctva je neúplný, nepreukázateľný, nesprávny alebo nezrozumiteľný, je povinná vykonať bez zbytočného odkladu jeho opravu.

Oprava sa musí vykonať tak, aby bolo možné určiť zodpovednú osobu, ktorá vykonala príslušnú opravu, deň jej vykonania a obsah opravovaného účtovného záznamu pred opravou aj po oprave. Oprava v účtovnom zázname nesmie viesť k neúplnosti, nepreukázateľnosti, nesprávnosti, nezrozumiteľnosti alebo neprehľadnosti účtovníctva.

Uzávierka

Ako uvádza **Kučera, M.-Látečková, A. (2004)**, je dôležitou súčasťou spracovania. Podľa spôsobu jej prevedenia poznáme:

1. programy s pevnou mesačnou uzávierkou
2. programy umožňujúce súbežné účtovanie do viacerých mesiacov
3. programy nevyžadujúce mesačné uzávierky

IV. Oblasť výstupov

Pre účtovníkov a manažérov sú dôležité výsledky, t.j. výstupy zo spracovania.

Programy vytvárajú:

-
- a) výstupné zostavy štandardné- vopred nadefinované, ktoré používateľ nemá oprávnenie meniť,
- b) výstupné zostavy, ktoré si vytvára používateľ podľa preddefinovaných kritérií (ponúkaných softvérom) pri tvorbe výstupnej zostavy,
- c) výstupných zostáv podľa individuálnych požiadaviek užívateľa.

Prínos automatizovaného spracovania účtovníctva sa podľa **Soukupovej,B.-Šlosárovej,A.-Baštincovej,A.(2001)** prejavil najmä v tom, že:

- Usporiadanie údajov na dokladoch sa prispôsobilo požiadavkám kladeným na vstupné médiá počítačov
- Zjednodušil sa obeh dokladov
- Prehĺbila sa analytickosť poskytovaných informácií
- Vytvorili sa predpoklady na zvýšenie ich operatívnosti
- Zlepšila sa prehľadnosť poskytovaných informácií a viacúčelovosť ich využitia v riadení.

2 Cieľ práce

Informačné systémy sú veľmi dôležitou, ba až neodmysliteľnou súčasťou firiem. Je na zvážení každej spoločnosti, pre aký informačný systém sa rozhodne. Samozrejme, je potrebné brať pri tom do úvahy veľkosť firmy, predmet podnikateľskej činnosti, organizačnú štruktúru, aké množstvo informácií potrebuje spracovať, atď. Softvér požaduje neustálu obnovu, aktualizácie, ktoré reagujú na často meniacu sa legislatívu.

Cieľom bakalárskej práce je zdokonaliť podsystem účtovníctvo vo vybranom podnikateľskom subjekte, jeho analýzou odhaliť nedostatky a tie následne rozpracovať v samostatnej časti, kde zároveň navrhнем spôsoby ich zdokonalenia, resp. odstránenia. K splneniu tohto cieľa však predchádza splnenie čiastkových cieľov. V prvom rade je to teoretické oboznámenie sa s danou problematikou informačných systémov, teda preštudovanie teórie z pohľadu rôznych autorov, ako aj zákona 431/2002 Z.z.. O to sa pokúsím v 1. kapitole „Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí“. Ďalším krokom bude oboznámenie sa so softvérom používaným v analyzovanej spoločnosti predovšetkým štúdiom používateľskej príručky, ako aj praktickou prácou so softvérom. Dosiahnuté poznatky zhrniem v časti „Výsledky práce“. Pomocou týchto vedomostí splním cieľ- odhalím nedostatky v práci softvéru a ich možné riešenie uvediem v časti „Návrh na zdokonalenie“.

3 Metodika práce a metódy skúmania

Objektom analýzy a hodnotenia IS je Reštaurácia u Sváka Ragana, s.r.o. Brezová pod Bradlom. Už z názvu je zrejmé, že ide o spoločnosť, ktorej hlavným predmetom podnikania sú reštauračné služby a závodné stravovanie zamestnancov mesta a iných firiem, usporadúvanie rôznych akcií, svadieb, ďalej pohostinská činnosť a prevádzkovanie výherných automatov. Ide o malú spoločnosť účtujúcu v sústave podvojného účtovníctva, ktorá má 10 zamestnancov. Spoločnosť pri práci využíva ekonomický softvér EcoSun od firmy SunSoft Dolný Kubín.

Metodický postup vychádzal z čiastkových cieľov- analýza spoločnosti, analýza používaného IS, analýza podsystemu účtovníctvo, analýza ostatných podsystemov so zameraním na vstupné a výstupné údaje, návrh na zdokonalenie podsystemu účtovníctvo.

Pred vypracovaním práce bolo potrebné zhromaždiť dostatok podkladov a informácií, aby bolo možné spracovať prácu. Realizácia cieľa vyžaduje oboznámenie sa s danou problematikou teoreticky a prakticky. To znamená, naštudovanie zákona č.431/2002 Z.z., preštudovanie teórie z pohľadu rôznych autorov, preskúmať užívateľskú príručku softvéru používaného v spoločnosti, ako aj rozhovory a konzultácie s pracovníčkami podniku a analýza podnikových výkazov Reštaurácie u Sváka Ragana s.r.o.

V práci som sa zamerala hlavne na:

- Charakteristiku analyzovanej spoločnosti
- Popis ekonomického softvéru EcoSun
- Analýza podsystemu účtovníctvo
- Analýza ostatných podsystemov
- Analýza vstupných a výstupných dokladov
- Návrh na zdokonalenie podsystemu účtovníctvo

Pri vyhotovovaní práce boli použité metódy:

- Skúmania
- Porovnaní

-
- Analýzy
 - analýza podsystemu účtovníctvo
 - analýza dokladov
 - Metóda priameho rozhovoru s pracovníkmi spoločnosti
 - Metóda individuálneho štúdia literatúry týkajúcej sa danej problematiky

Výsledky získané analýzou sme syntetizovali do návrhu na zdokonalenie súčasného stavu informačného systému.

4 Výsledky práce

4.1 Charakteristika spoločnosti

Reštaurácia U Sváka Ragana vznikla ako spoločnosť s ručeným obmedzením dňa 19.6.1996 so 100% vkladom mesta Brezová pod Bradlom. Bola zaregistrovaná v obchodnom registri na Okresnom súde Bratislava- vidiek pod číslom 6491/k. Hlavným predmetom podnikania sú reštauračné služby a závodné stravovanie zamestnancov mesta a iných firiem, dôchodcov, konanie akcií, svadieb, ďalej pohostinská činnosť a prevádzkovanie výherných automatov.

Spoločnosť podniká v prenajatých priestoroch. Tieto priestory patria mestu Brezová pod Bradlom a za prenájom mu ročne platí 7706 eur.

Reštaurácia je rozdelená na nefajčiarsku- reštauračnú časť a fajčiarsku časť- pohostinstvo.

Má 10 zamestnancov: konateľku, ekonómku, štyri kuchárky a štyroch čašníkov.

Najväčšia časť príjmov do podniku vždy plynula z predaných obedov. Do roku 2008 sa denne predalo v priemere 180 obedov. Avšak v roku 2009 sa v meste otvorili ďalšie dve nové reštaurácie a súčasne aj vplyv hospodárskej krízy spôsobil, že predané množstvo obedov pokleslo pod hranicu 100 obedov denne. Reštaurácia preto zaviedla novinku: ponuku rýchleho občerstvenia, ako napr. langoše, hranolky, a pod.a taktiež čerstvých koláčov a zákuskov. Napriek tomu ich príjmy neustále klesajú.

Spracovanie dokladov a vedenie účtovníctva prebieha na počítači s nasledujúcou konfiguráciou:

PIII 800 Mhz

128 MB RAM

17“ monitory ACER

HDD 30 GB

Telefónne a internetové služby poskytuje Slovanet, služby káblovej televízie Satro s.r.o. V počiatkoch svojho podnikania začala firma používať účtovný softvér od spoločnosti SunSoft a tento používa dodnes. Ročná aktualizácia softvéru vyjde spoločnosť 280,51 eur.

Štruktúru majetku spoločnosti máme možnosť vyčítať zo súvahy.

Firma: Reštaurácia U Sváka Ragana spol. sr.o.

SÚVAHA - MAJETOK

Obdobie: 12/2009

Ozna- čenie a	STRANA AKTÍV b	Čís. riad- ku c	Bežné účtovné obdobie			Predošlé úč.obdobie
			Brutto 1	Korekcia 2	Netto 3	Netto 4
	SPOLU MAJETOK	1	36 510.21	23 102.12	13 408.09	25 219.63
A.	NEOBEŽNÝ MAJETOK	2	26 768.57	23 102.12	3 666.45	3 058.45
A.I.	DLHODOBÝ NEHMOTNÝ MAJETOK	3				
A.I.1.	Zriaďovacie náklady	4				
2.	Aktivované náklady na vývoj	5				
3.	Softvér	6				
4.	Oceniteľné práva	7				
5.	Goodwill	8				
6.	Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	9				
7.	Obstarávaný dlhodobý nehmotný majetok	10				
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný	11				
A.II.	DLHODOBÝ HMOTNÝ MAJETOK	12	26 768.57	23 102.12	3 666.45	3 058.45
A.II.1.	Pozemky	13				
2.	Stavby	14				
3.	Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	15	26 104.57	23 102.12	3 002.45	3 058.45
4.	Pestovateľské celky trvalých porastov	16				
5.	Základné stádo a ťažné zvieratá	17				
6.	Ostatný dlhodobý hmotný majetok	18	664.00		664.00	
7.	Obstarávaný dlhodobý hmotný majetok	19				
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok	20				
9.	Opravná položka k nadobudnutému majetku	21				
A.III.	DLHODOBÝ FINANČNÝ MAJETOK	22				
A.III.1.	Podielové CP a podiely v dcérskej účtovnej jednotke	23				
2.	Podielové CP a podiely v spoločnosti s podstatným	24				
3.	Ostatné dlhodobé CP a podiely	25				
4.	Pôžičky účtovnej jednotke v konsolidovanom celku	26				
5.	Ostatný dlhodobý finančný majetok	27				
6.	Pôžičky s dobou splatnosti najviac jeden rok	28				
7.	Obstarávaný dlhodobý finančný majetok	29				
8.	Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok	30				
B.	OBEŽNÝ MAJETOK	31	9 695.43		9 695.43	21 901.34
B.I.	ZÁSoby	32	3 467.02		3 467.02	4 821.35
B.I.1.	Materiál	33	726.19		726.19	1 142.96
2.	Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby	34				
3.	Zákazková výroba s predpok. dobou ukončenia dlhšou	35				
4.	Výrobky	36				
5.	Zvieratá	37				
6.	Tovar	38	2 740.83		2 740.83	3 678.39
7.	Poskytnuté preddavky na zásoby	39				
B.II.	DLHODOBÉ POHLÁDÁVKY	40				
B.II.1.	Pohľadávky z obchodného styku	41				
2.	Pohľadávky voči dcérskej ÚJ a materskej ÚJ	42				
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku	43				
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu	44				
5.	Iné pohľadávky	45				

6.	Odložená daňová pohľadávka	46				
B.III.	KRÁTKODOBÉ POHLADÁVKY	47	4 636.63		4 636.63	11 135.93
B.III.1.	Pohľadávky z obchodného styku	48	4 036.27		4 036.27	11 135.93
2.	Pohľadávky voči dcérskej ÚJ a materskej ÚJ	49				
3.	Ostatné pohľadávky v rámci konsolidovaného celku	50				
4.	Pohľadávky voči spoločníkom, členom a združeniu	51				
5.	Sociálne poistenie	52				
6.	Daňové pohľadávky a dotácie	53	0.36		0.36	
7.	Iné pohľadávky	54	600.00		600.00	
B.IV.	FINANČNÉ ÚČTY	55	1 591.78		1 591.78	5 944.06
B.IV.1.	Peniaze	56	1 550.37		1 550.37	2 211.58
2.	Účty v bankách	57	41.41		41.41	3 732.48
3.	Účty v bankách s dobou viazanosti dlhšou ako 1 rok	58				
4.	Krátkodobý finančný majetok	59				
5.	Obstarávaný krátkodobý finančný majetok	60				
C.	ČASOVÉ ROZLIŠENIE	61	46.21		46.21	259.84
C.1.	Náklady budúcich období dlhodobé	62				
2.	Náklady budúcich období krátkodobé	63	46.21		46.21	259.84
3.	Príjmy budúcich období dlhodobé	64				

4.2. Systém spracovania účtovníctva

Reštaurácia u Sváka Ragana sa pri účtovaní riadi ustanoveniami zákona o účtovníctve č. 431/2002 Z.z., v znení zákona 562/2003 Z.z., zákona č.561/2004 Z.z. a Opatrením Ministerstva financií SR č.23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva v znení neskorších predpisov.

Spoločnosť účtuje v systéme podvojného účtovníctva o stave a pohybe majetku a záväzkov, o rozdieloch majetku a záväzkov, o nákladoch, výnosoch a výsledku hospodárenia. K tomuto účelu vedie organizácia nasledovné evidencie:

- pokladničnú knihu s dennými zápismi
- registračné pokladnice
- knihu odberateľských a dodávateľských faktúr
- účtovanie bankových operácií
- mzdová evidencia
- evidencia DHM a DNM
- interné doklady podľa jednotlivých účtovných prípadov

Spracovanie dokladov prebieha priamo v organizácii vo vlastnej réžii. Účtovným obdobím je kalendárny rok.

Skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva, sa preukazujú originálnymi účtovnými dokladmi a výstupmi z automatizovaného spracovania. Predmetom účtovníctva podľa zákona č. 431/2002 Z.z. je účtovanie skutočností o:

- Stave a pohybe majetku
- Stave a pohybe záväzkov
- Výnosoch nákladoch
- Príjmoch
- Výdavkoch
- Výsledku hospodárenia

Účtovná jednotka vedie účtovníctvo úplne a preukázateľne tak, že verne zobrazuje skutočnosti, ktoré sú jej predmetom. Inventarizácia majetku a záväzkov, ako i ročná uzávierka, sú vykonané podľa platných zákonov. V priebehu účtovného obdobia sa nemenia spôsoby oceňovania, odpisovania majetku a postupy účtovania.

Postup pri spracovaní údajov:

1. zápis dokladov – účtovníčka zapíše vstupné údaje do podsystemu.
2. kontrola- počas zápisu vstupných údajov sa zároveň kontroluje ich správnosť. V prípade zadania chybných údajov systém poukáže na chybu a bez jej odstránenia nepovolí ďalšie spracovanie.
3. samotné zaúčtovanie- náročnosť závisí od množstva spracovaných a údajov a od preberania údajov z iných podsystemov.
4. oprava dokladov- vykonáva sa v dávke. Ak je chybný doklad už zaúčtovaný, odúčtovaním sa vráti späť do dávky a tu môže prebehnúť jeho následná oprava. Systém teda porušuje zákon o účtovníctve, podľa ktorého sa oprava musí vykonať tak, aby bolo možné určiť zodpovednú osobu, ktorá vykonala príslušnú opravu, deň jej vykonania a obsah opravovaného účtovného záznamu pred opravou aj po oprave. Na opravu účtovného zápisu treba vždy vyhotoviť účtovný doklad.

4.2.1 Popis ekonomického softvéru

Na automatizované spracovanie údajov sa používa ekonomický softvér EcoSun od firmy Sunsoft s.r.o. Dolný Kubín. Tento systém je možné prevádzkovať na operačných

systemoch Windows XP, Vista, Windows 7 a serverových operačných systémoch od Windows Server 2000 vyššie.

Medzi hlavné výhody systému EcoSun patria:

•*Dokladovo riadené základné funkcie.*

Pri prvotných dokladoch máme k dispozícii všetky dôležité ekonomické funkcie priamo – nemusíme teda čakať na ich prevod do účtovníctva. V module OASIS je to napríklad "obchodné saldokonto" a evidencia DPH z faktúr.

•*Minimalizácia vstupu rovnakých údajov.*

Ak na jednom mieste vstúpi do systému doklad s jeho položkami, tento dokáže automaticky prechádzať celým systémom a transformovať sa na iné typy (napr. na základe zaevidovanej objednávky v systéme možno vyhotoviť dodací list, faktúru, pokladničný doklad).

•*Okamžitá možnosť využitia potrebných informácií.*

Pri tvorbe dokladu niektoré potrebné údaje čerpáme priamo zo systému. Napríklad pri tvorbe faktúry v systéme OASIS, stlačením jednej klávesy sa nám zobrazí ponuka informácií o skladovom doklade a skladových kartách, o obchodnom partnerovi, takisto saldokonto a prehľad DPH z faktúr.

•*Jednoduchá obsluha.*

Všetky moduly pracujú na rovnakom princípe, používajú sa rovnaké klávesové skratky, čím sa obsluha stáva jednoduchou a nevyžaduje dlhé zaškolenie s programom.

•*Možnosť nastavenia automatiky.*

Viacere funkcie a operácie je možné vykonávať automaticky - avšak vždy je tu možnosť dodatočnej manuálnej korektúry.

Tento produkt obsahuje viacero modulov, pričom Reštaurácia u Sváka Ragana využíva nasledujúce:

a) Podvojný účtovníctvo /PU/, ktoré umožňuje:

- evidenciu pokladničných dokladov
- evidencia bankových účtov
- evidencia DPH

-
- interné doklady
 - dávkové spracovanie vystavených faktúr
 - dávkové spracovanie prijatých faktúr
 - evidencia majetku
 - vytvárať denník a hlavnú knihu
 - saldokonto
 - súvahu
 - výkaz ziskov a strát

Podvojnú účtovníctvo /PU/ pracuje na princípe dávok– z prvotných dokladov (faktúr, skladových pohybov, pokladničných, bankových dokladov, ...) sa vytvárajú účtovné dávky. V dávke je možné účtovné zápisy opravovať, dopĺňať, prípadne rušiť.

Zaučtovaním sa údaje z dávky doplnia do účtovných kníh (účtovného denníka a hlavnej knihy).

Z účtovného denníka je automaticky generovaná hlavná kniha, evidencia saldo konta a zákaziek. Z hlavnej knihy sú generované na základe definícií účtovné zostavy súvahy a výsledovky.

b) OASIS, ktorý umožňuje:

- evidenciu prijatých faktúr
- evidenciu vystavených faktúr
- viest' skladovú evidenciu

Systém OASIS obsahuje ucelený fakturačný systém. Umožňuje príjem všetkých typov faktúr (tovarových, režijných, ...), a odberateľských faktúr. Fakturácia je úzko previazaná so skladovou evidenciou – využívajú rovnaké doklady, spoločné číselníky obchodných partnerov a môže byť prepojená s funkciou úhrad, saldo konta a DPH.

Systém umožňuje aj vystavovanie a príjem zberných faktúr.

Oasis dokáže sledovať aj obstarávacie náklady, ktoré vstupujú cez externý príjem a obsahuje aj evidenciu príkazov na úhradu s možnosťou napojenia na homebanking. Súčasťou modulu je ucelená evidencia DPH s voľbou preúčtovania zaplatenej DPH, ktorá dáva úplný podklad pre daňové priznanie DPH z fakturácie OASIS-u.

c) PAM- personalistika a mzdy s priamou väzbou na účtovníctvo umožňuje:

- výpočet miezd a odvodov

-tvorba hlásení pre daňový úrad

-tvorby výkazov pre zdravotné a sociálne poisťovne

PAM automaticky počíta náhrady príjmu, nemocenské dávky, prípadné zmeny medzi mesiacmi sa evidujú pomocou odchýlok. Sleduje všetky druhy miezd (mesačná, hodinová, úkolová, dohody) a automaticky počíta priemerné zárobky pre náhradu miezd. Z programu je možné tlačiť rôzne výstupné údaje, ako napr. výplatné listiny, mzdové listy, evidenčné listy, rekapitulácie, štatistické výkazy a príkazy na úhradu do peňažného ústavu, hlásenia pre daňový úrad. Samozrejmosťou je aj ročné zúčtovanie preddavkov na daň, ročné zúčtovanie zdravotného poisteniam, výstupy pre doplnkové dôchodkové poistenie, InternetBanking. Tlačové zostavy pre poisťovne sú akceptované aj poisťovňami.

4.2.2 Účtovné doklady

4.2.2.1 Pokladničné doklady

Reštaurácia u Sváka Ragana vystavuje príjmové a výdavkové pokladničné doklady samostatne ručne, napriek tomu, že sa dajú tlačiť priamo zo systému. Automatizovane vystavené pokladničné doklady uvediem v časti „Prílohy“.

Výdavkové pokladničné doklady sa spolu s príjmovými účtujú na príslušné syntetické a analytické účty. Pod prideleným druhom dokladu a poradovým číslom sa zapisujú do programom vedenej pokladničnej knihy. V dávkovom spracovaní na počítači sa evidujú v účtovnom denníku a hlavnej knihe.

Dennú tržbu z elektronickej pokladne odovzdá čašník na konci smeny prevádzkarke, ktorá je prepočíta a uloží do trezoru.

4.2.2.2 Odberateľské faktúry

Odberateľské faktúry sa vystavujú na konci mesiaca z evidencie vydaných obedov pre spoločnosti, s ktorými má reštaurácia uzatvorené zmluvy o poskytovaní služieb v oblasti stravovania. Pri zápise do systému vystavených faktúr dochádza k priamemu účtovaniu, ktoré sa automaticky prenáša do denníka a hlavnej knihy.

Odberateľské faktúry musia obsahovať nasledovné náležitosti:

- Označenie faktúry a poradové číslo, ktoré zároveň slúži ako variabilný symbol pri styku s bankou
- Názov a sídlo organizácie

-
- Identifikačné číslo organizácie, daňové identifikačné číslo, IČ pre DPH
 - Predmet dodávky a dátum dodania tovaru alebo služby
 - Množstvo a jednotková cena
 - Celková suma bez DPH, suma DPH a celková fakturovaná suma
 - Banka a číslo účtu dodávateľa, na ktorý má byť faktúra uhradená
 - Dátum vzniku daňovej povinnosti, dátum vystavenia faktúry, dátum splatnosti
 - Prípadne iné náležitosti

4.2.2.3 Dodávateľské faktúry

Pri zápise do systému prijatých faktúr dochádza k priamemu účtovaniu, ktoré sa automaticky prenáša do denníka a hlavnej knihy.

4.2.2.4 Bankové výpisy

Spoločnosť dostáva raz mesačne výpis z bankového účtu vedeného v Dexii Banke a.s. v tlačenej forme. Tento sa následne nahráva do systému. Rozúčtuje sa priamo v programe, ale i ručne na bankovom doklade, pri každej položke výpisu. Pokiaľ sa jedná o inkaso pohľadávky alebo úhradu záväzku, automaticky prebehne i zápis k príslušnej dodávateľskej alebo odberateľskej faktúre.

4.2.2.5 Interné doklady

Internými dokladmi sa účtujú cestovné náhrady zamestnancov, zúčtovávajú sa stravné lístky, opravy zúčtovacích vzťahov, predpisy finančných operácií, časové rozlíšenie nákladov a výnosov.

Spoločnosť vystavuje pravidelné mesačné interné doklady a mimoriadne interné doklady.

Pravidelný mesačný ID sa vystavuje pod číslom mesiac + poradové číslo pre nasledovné prípady:

01 rozúčtovanie miezd- vytvára sa väzbou z podsystemu Mzdy a personalistika

02 tvorba sociálneho fondu- doklad tvorí výstup zo spracovania miezd

03 účtovanie stravného pre zamestnancov

04 odpisy

05 sumárny prehľad banka

06 sumárny prehľad pokladňa

07 sumárny prehľad dodávateľskej faktúry

08 sumárny prehľad odberateľskej faktúry

09 tlač hlavnej knihy

Mimoriadne ID sa vystavujú v ostatných prípadoch:

Poistenie spoločnosti- Kooperatíva

Nájomné /štvrtročný cyklus/

Poplatky za televíziu /štvrtročný cyklus/

4.3 Analýza pod systému účtovníctvo

Podsystem účtovníctvo spracováva údaje o stave a štruktúre majetku a záväzkov, nákladov a výnosov spoločnosti. Automaticky preberá údaje zadávané do ostatných modulov- mzdy a personalistika (PaM), fakturácia (Oasis).

Modul podvojnú účtovníctvo sleduje obraty na syntetických a analytických účtoch za nami zvolené obdobie, t.j. deň, týždeň, mesiac, sleduje saldokonto, zostavuje účtovné výkazy, zabezpečuje evidenciu DPH, vrátane výkazu DPH.

Kliknutím na ikonu „WinPU“ sa dostávame do modulu podvojnú účtovníctvo. Po spustení systému sa objaví tabuľka prihlásenie, do ktorej je nutné zadať meno a heslo. Po správnom prihlásení automaticky prebieha kontrola súborov. Následne sa nám v dolnej časti obrazovky objaví tabuľka s údajmi o firme, prihlásenom užívateľovi, type a verzii softvéru, účtovné obdobie a dátum. V hornej časti obrazovky máme k dispozícii hlavné menu, do ktorého sa okrem kurzorom počítačovej myši dostaneme stlačením <F10> na klávesnici, pohybujeme sa pomocou šípok a spustenie vybranej kapitoly uskutočníme pomocou tlačítka <ENTER>.

Hlavné menu pozostáva z nasledujúcich funkcií:

- Pokladňa
- Banka
- Iné doklady
- DPH
- Evidencia majetku
- Účtovanie

-
- Účtovné knihy
 - Výkazy
 - Uzávierky
 - Číselníky
 - Systém
 - Nápoveda

4.3.1 Pokladňa

Pokladňa slúži na evidenciu a prehľad príjmových a výdavkových pokladničných dokladov.

Hlavné menu obsahuje:

1. Pokladničné doklady
2. Parametre pokladne
3. Výber pokladne

Po vstupe do „pokladničných dokladov“ máme k dispozícii prehľad o príjmových a výdavkových pokladničných dokladoch za celé účtovné obdobie. Stlačením F3 sa nám objaví tabuľka, ktorá poskytuje informácie o celkových príjmoch a výdavkoch za jednotlivé mesiace, ako aj za celé účtovné obdobie.

V pokladničných dokladoch sa do systému nahrávajú príjmové a výdavkové pokladničné doklady. Tieto doklady sú číslované číselným radom. Výdavkový pokladničný doklad vidíme na obr.3.

Pri vytváraní nového pokladničného dokladu, systém vyžaduje údaje ako základ príjmu resp. výdaju, následne dopočíta DPH a sumu spolu, ďalej zadáme druh dokladu, číslo dokladu, či zaradiť alebo nezariť do DPH. Pri zadávaní predkontácie, účtu, účtu DPH ako máme možnosť výberu z účtovného rozvrhu po stlačení F3 na klávesnici. Takisto pri vyplňaní hospodárskeho strediska sa nám zobrazí ponuka našich vytvorených hospodárskych stredísk.

V pokladničnom doklade máme možnosť zadať poznámku, do ktorej sa zväčša zadáva účel vystavenia dokladu, ďalej komu, resp. od koho peniaze prijímame a či ide o právnickú alebo fyzickú osobu.

Obr. 3 Pokladničný doklad

4.3.2 Banka

1. Bankové výpisy
2. Parametre banky
3. Výber banky

Táto časť slúži na evidenciu a účtovanie bankových platieb. Po spustení „bankových výpisov“ sa nám načítajú bankové doklady. Sú to informácie o bankových výpisoch z jedného účtu za jeden mesiac. Systém ich môže zobrazit' všetky, alebo obmedzíme výber podľa filtra, prípadne si prezeráme jednotlivé doklady samostatne (obr.4).

Stlačením <F3> máme k dispozícii prehľad banky, ktorá obsahuje informácie o začiatočnom stave bankového účtu, mesačný kredit a debet ako aj sumu kreditných a debetných položiek za celé účtovné obdobie a konečný zostatok účtu. Nové bankové výpisy nahráme tlačítkom “Nový príjem”.

Položky bankového výpisu:

Banka, účet- predstavuje informácie o bankovom účte, z ktorého odišla alebo na ktorý bola prijatá platba. Naša spoločnosť má zriadený iba jeden účet v Dexii banke, a.s.

Výpis- predstavuje poradové číslo výpisu

Starý zostatok, Nový zostatok- informácie o zostatkoch peňažných prostriedkov na účte

Dátum- dátum vystavenia výpisu

PK- predkontácia, vyberáme ju z číselníka predkontácií stlačením klávesovej skratky F3.

Položky výpisu PREZERANIE

Banka: 1 Dexia a.s. Brezova Starý zostatok: 1 959.09
 Účet: 4678293001 / 5600 Debet: -10 051.14
 Výpis: 5 / 27.000 Kredit: 11 141.48
 Nový zostatok: 3 049.43

Čiastka: -27.22 Dátum: 26.02.2009 PK: ud PÚčet: 321100 PHS: TZ:
 Pozn.: úhrada FD 2009043 VS:69038737 AÚčet: 221100 AHS:
 Ident.č.OP: 35765143 ČísFA: 69038737 DátSPL: 27.02.2009 ČísZÁK:

DPH **Ďalší** Predošlý Koniec Zruš **Prezeranie**

Obr. 4 Bankový výpis

4.3.3 Iné doklady

1. Zložené účtovné zápisy
2. Jednoduché účtovné zápisy
3. Výber otvorenej účtovnej dávky
4. Iné pohľadávky
5. Iné záväzky

A. Parametre účtovných dokladov

Jednoduché účtovné zápisy sa používajú vtedy, keď rovnakú sumu účtujeme len na dvoch účtoch. Zložené zápisy sa používajú, keď sa účtovný prípad účtuje na tri alebo viac účtov, napr. účtovanie faktúry s DPH (obr.5).

Dávka zložených zápisov PREZERANIE

Zložený zápis

Dat: FV ČísDOK: 29010 / 1 Dátum: 12.03.2010 Účet: 501100 HS: EUR
 Čiastka MD: 14.51 Čiastka DL: 0.00 0.000 1 0.00
 Poznámka: materiál-kuchyňa zelenina ČísZÁK: Nahrávať v CM
 Ident.č.OP: ČísFA: DátSPL: DPH <F12>

Ďalší Predošlý Koniec Zruš Iľač

Pol.	Čiastka MD	Čiastka DL	Účet	T	HS	Poznámka	CM	Kurz
1	14.51	0.00	501100	N		materiál-kuchyňa zelenina	0.00	0.0000
2	2.76	0.00	343	P		DPH	0.00	0.0000
3	0.00	17.27	211100	A			0.00	0.0000
		17.27	17.27			Rozdiel: 0.00		

Oprav položku <Enter> Ďalší doklad <Ctrl+PgDn> Predošlý doklad <Ctrl+PgUp>

Obr. 5 Zložený účtovný zápis

4.3.4 DPH

1. Spracovanie a prehľad
2. Uzávierka DPH
3. Doplnková agenda DPH
4. Druhy DPH
5. Kategórie nulovej sadzby DPH
6. Tabuľka období DPH
7. Parametre pre DPH

Pri vstupe do súboru „Spracovanie a prehľad“ je nutné zadať obdobie, za ktoré sa mi prehľad zostaví. Následne vidíme všetky daňové doklady, ktoré tu máme zachytené, vrátane riadkov, ktoré do daňového priznania nevstupujú, tzn. od neplatiteľov DPH, oslobodené od dane a pod. Daňové doklady sa delia na vstupné a výstupné.

Medzi vstupné daňové doklady patria:

- Došlé faktúry
- Výdavkové pokladničné doklady

Výstupné daňové doklady sú:

- Vystavené faktúry
- Príjmové pokladničné doklady

Stlačením <F9> máme možnosť prezrieť si alebo vytlačiť analýzu riadkov, teda ktoré doklady nám vstupujú do jednotlivých riadkov priznania, ako aj samotné tlačivo daňového priznania.

Po uzavretí účtovného obdobia program sám vystaví daňové priznanie v súbore PDF. Po uzatvorení už máme iba možnosť prezerat' výkazy.

Funkcia „tabuľka období“ slúži na zadanie zdaňovacieho obdobia. Naša spoločnosť platí DPH štvrťročne.

4.3.5 Evidencia majetku

1. Dlhodobý odpisovaný majetok
2. Ostatný dlhodobý majetok

3. Obdobie spracovania
4. Číselníky evidencie majetku: 1. Druhy investičného majetku
 2. Daňové odpisové skupiny
 3. Účtovné odpisové skupiny
 4. Druhy pohybov IM
 5. Umiestnenie majetku
 6. Zodpovední pracovníci
5. Parametre evidencie majetku
6. Pokyny k prechodu na euro

Táto funkcia slúži na evidenciu dlhodobého hmotného a nehmotného majetku. Po vstupe do menu „Dlhodobý odpisovaný majetok“ sa nám zobrazí tabuľka, ktorá slúži ako zoznam kariet odpisovaného majetku. Prehľadne vidíme, o aký druh majetku ide, dátum zaradenia, odpisovú skupinu, obstarávaciu cenu, zostatkovú účtovnú a daňovú cenu, účtovné a daňové oprávky a výšku samotných odpisov- účtovných a daňových. Systém počíta odpisy automaticky, pričom užívateľ určí % a spôsob odpisovania pre každú položku zvlášť. Spoločnosť takto odpisuje napr. tlačiareň, elektrický kotol, výčapný chladiarenský pult, kamerový systém, mraziaci box a pod. V tejto funkcii máme možnosť tlačiť a prezerat' mesačné a ročné odpisy, karty majetku (obr.6), prírastky a úbytky za obdobie, inventúrny súpis alebo poznámky k jednotlivým položkám majetku. Takisto je tu možnosť zadať dátum revízie, napr. už spomínaného elektrického kotla a periodicitu, v ktorej je nutné revíziu opakovať.

Karta IM		Doplňujúce údaje	
Ev. číslo:	14	Druh IM:	1-20
KP:	32.20.12	JKPOV:	
HS:		Účet IM:	022100
Účet OP:	082100	Účet OD:	551100
Názov IM:	Kamerový systém		
Umiestnenie:			
Typ:			
Výrobné číslo:			
Dodávateľ:	KELCOM Senica		
Výrobca:			
Poznámka:	FD 2009195		
Rok výroby:	2009	Zem pôvodu:	
Zodpovedný:			
Obstarávacía cena:	1 500.00	ODPISY	DAŇOVÉ
Zvýšená cena:	0.00	Dát.zvýš.:	ÚČTOVNÉ
Oprávky:	375.00	ÚČT:	188.00
Zostatková cena:	1 125.00	ÚČT:	1 312.00
Limitná cena DAŇ:	0.00	ÚČT:	0.00
NADOBU DNUTIE:	Dátum: 31.07.2009	Spôsob: 01	Zostatková cena k 1.1.1993:
ZARADENIE:	Dátum: 31.07.2009	Typ odpisu:	0.00
VYRADENIE:	Dátum: . . .	Spôsob:	Sadzbu UO po zvýšení OC: Nahradiť
			Odpis.skupina do 1.1.1996: DAŇ: 0 ÚČT: 0

Obr. 6 Karta dlhodobého majetku

4.3.6 Účtovanie

1. Účtovanie dávok
2. Kontrolné funkcie:
 1. Prehľad zaúčtovania dávok
 2. Prehľad vygenerovania dávok
 - A. Kontrola dávok s faktúrami a úhradami v OASIS-e
 - B. Kontrola denníka s OASIS na vybranom účte
3. Parametre účtovania

V „účtovaní dávok“ máme sústredené všetky jednoduché a zložené zápisy, ktoré sme vykonali v pokladni, a banke alebo ktoré sa preberajú z iných modulov, v našom prípade z Oasis-u a PAM. Vytvorené dávky možno prezerat', kontrolovať, vytlačiť, prípadne aj do nich dopisovať ďalšie zápisy a následne zaúčtovať tlačítkom < Zaúčtovanie >.

Tieto dávky nám po zaúčtovaní prechádzajú do denníka (t.j. zruší sa indikácia, že sú v dávke), do hlavnej knihy, do saldo konta, a pôvodná dávka sa vynuluje.

Voľba „Kontrolné funkcie“ umožňuje rôznymi spôsobmi preveriť správnosť alebo úplnosť údajov v PU:

- umožňuje skontrolovať zaúčtovanie účtovných dávok
- prehľadne zobrazuje vygenerované dávky
- kontroluje zhodu zápisov v denníku s odpovedajúcimi zápsmi v Oasise
- umožňuje kontrolovať vybrané účty v denníku so zodpovedajúcimi pohybmi v Oasise

4.3.7 Účtovné knihy

1. Účtovný denník
2. Hlavná kniha
3. Saldo konto

Účtovný denník- tu sú uvedené všetky účtovné zápisy vytvorené v určitom období v časovej následnosti-chronologicky podľa dátumu ich vytvorenia. Účtovné zápisy sú uvedené vo forme: dátum, číslo dokladu, popis účtovného prípadu, stredisko, účet MD a D, sumu má dať a sumu dať. Tabuľku denníka si môžeme prezrieť aj za iné účtovné obdobie, ako je aktuálne. Toto dosiahneme stlačením klávesy <V>, čím sa dostaneme do výberového menu účtovných období, odkiaľ si môžeme zvoliť prehľad účtovného denníka za ľubovoľné obdobie. Zaúčtované účtovné prípady je

možné odúčtovať, čím sa vráti späť do dávky. V dávke ich možno opraviť a znova zaúčtovať, prípadne vymazať.

Hlavná kniha (obr.7) obsahuje všetky syntetické a analytické účty, ich začiatkové stavy k 1.1., mesačné obraty, ročné obraty, okamžité stavy k uvedenému dátumu, ako aj porovnanie s minulými rokmi.

Saldokonto- slúži na sledovanie stavu pohľadávok a záväzkov organizácie. Patria sem hlavne analytické účty účtovnej triedy 311-odberatelia a 321-dodávatelia.

Program PU okrem evidencie pohľadávok a záväzkov umožňuje aj evidenciu ich čiastkových úhrad, t.j. položkovité saldo konto. Reštaurácia U Sváka Ragana využíva saldo konto prevažne na kontrolu, pretože záväzky a pohľadávky si podrobnejšie sleduje vo fakturačnom systéme Oasis.

Úč	Účet	7	HS	P	S	C	Názov účtu	PočStav k 12	Obraty 12 MD	Obraty 12 DL	OkamStav 12	PočStav k 1.1.	RÓbr.MD k 12	RÓbr.DL k 12	RÓbraty k 1.1.
	501900	N					ostat. sporeba sklo porcelan	85.59	0.00	0.00	85.59	0.00	85.59	0.00	85.59
	502100	N					Spotreba vody	1 643.75	371.29	0.00	2 015.04	0.00	2 015.04	0.00	2 015.04
	502200	N					Elektricka energia	9 425.35	826.91	0.00	10 252.26	0.00	10 252.26	0.00	10 252.26
	502300	N					Plyn	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	502400	N					spotreba - teplo	4 705.22	1 257.47	0.00	5 962.69	0.00	5 962.69	0.00	5 962.69
	502900	N					El Energia - nedanovy naklad	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	502999	N					Spotreba - pripocitatelna položka	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	503100	N					Spotreba ost.neskl.dod. - knihy,noviny	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	504001	N					alkohol bradlo	130.75	0.00	0.00	130.75	0.00	130.75	0.00	130.75
	504002	N					pivo bradlo	482.59	0.00	0.00	482.59	0.00	482.59	0.00	482.59
	504003	N					spoločný tovar bradlo	788.93	0.00	0.00	788.93	0.00	788.93	0.00	788.93
	504004	N					nealko bradlo	464.57	0.00	0.00	464.57	0.00	464.57	0.00	464.57
	504005	N					Predany tovar upomienkové predmety	1 197.21	706.58	0.00	1 903.79	0.00	1 903.79	0.00	1 903.79
	504100	N					tovar - alkohol	11 552.33	1 559.04	0.00	13 111.37	0.00	13 111.37	0.00	13 111.37
	504200	N					tovar - pivo	22 555.93	2 286.70	0.00	24 842.63	0.00	24 842.63	0.00	24 842.63
	504300	N					spoloc. tovar	3 597.57	156.64	0.00	3 754.21	0.00	3 754.21	0.00	3 754.21
	504400	N					tovar cigarety	22 109.01	2 088.27	0.00	24 197.28	0.00	24 197.28	0.00	24 197.28
	504500	N					Predany tovar	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	504600	N					nealkoholicke napoje	5 913.40	140.93	0.00	6 054.33	0.00	6 054.33	0.00	6 054.33
	504700	N					Algida spoloc. tovar	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	504800	N					telefonne karty	1 733.40	88.74	0.00	1 822.14	0.00	1 822.14	0.00	1 822.14
	511	N					Opravy a udrziavanie	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	511100	N					Opravy	1 643.50	0.00	0.00	1 643.50	0.00	1 643.50	0.00	1 643.50
	512100	N					Cestovne	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	518	N					Ostatne sluzby	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	518010	N					Orange Slovakia	402.16	2.52	0.00	404.68	0.00	404.68	0.00	404.68
	518020	N					EuroTel	414.56	55.29	0.00	469.85	0.00	469.85	0.00	469.85
	518030	N					popl. internet	258.37	25.04	0.00	283.41	0.00	283.41	0.00	283.41
	518100	N					Telefonne poplatky	539.27	10.51	0.00	549.78	0.00	549.78	0.00	549.78
	518101	N					čistenie trubiek pivo	129.76	14.24	0.00	144.00	0.00	144.00	0.00	144.00
	518110	N					Bradlo upomienkové predmety	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
	518200	N					Najomne	3 853.24	3 853.24	0.00	7 706.48	0.00	7 706.48	0.00	7 706.48
	518210	N					nájomné centrum inf. služby bradlo	314.00	0.00	0.00	314.00	0.00	314.00	0.00	314.00

Obr. 7 Hlavná kniha

4.3.8 Výkazy

1. Súvaha:
 1. štátny výkaz
 2. parametre súvahy
2. Výkaz ziskov a strát:
 1. Štátny výkaz

-
2. Parametre výsledovky
 3. Cash Flow:
 1. Prehľad Cash Flow
 2. Parametre Cash Flow
 3. Zaúčtované položky Cash Flow
 4. Generátor zostáv:
 1. Zostavy generátora
 2. Parametre generátora
 5. Zoznam platieb fyzickým osobám
 6. Výsledok hospodárenia:
 1. Účtovný VH
 2. Čistý VH

Súvaha predstavuje výstupnú zostavu, ktorú systém spracováva automaticky. Súvaha poskytuje prehľad o stave majetku a zdrojov krytia v peňažnom vyjadrení, k určitému dátumu. V parametroch súvahy je možnosť nastaviť formu výkazu, resp. súvahu pre podnikateľské subjekty či príspevkové organizácie podľa platnej legislatívy.

Výkaz ziskov a strát- program nám automaticky vytvorí výkaz, podľa platnej legislatívy. Obsahuje prehľad všetkých nákladov a výnosov podniku za príslušné účtovné obdobie, ako aj ich rozdiel- zisk, resp. stratu.

Cash Flow- tvorba tohto výkazu si vyžaduje zásah účtovníčky, ktorá musí nadefinovať riadky výkazu. Samozrejme, zadané nastavenie sa dá uložiť. Cash flow predstavuje rozdiel medzi peňažnými príjmami a výdavkami, čiže operáciami, ktoré spôsobujú zníženie, resp. zvýšenie peňažných prostriedkov podniku.

Zoznam platieb fyzickým osobám- pokiaľ máme správne nastavené parametre, resp. na výdavkovom pokladničnom doklade uvádzame či ide o platbu fyzickej osobe, potom nám tento výkaz prehľadne zobrazí všetky platby, ktoré sme vyplatili fyzickým osobám, pričom si môžeme zadať, či chceme vidieť všetky platby, resp. iba platby za určité obdobie, alebo sa dá nastaviť od určitej výšky vyplatenej sumy.

Výsledok hospodárenia- tu sa nám zobrazí tabuľka výpočtu účtovného aj čistého výsledku hospodárenia.

4.3.8 Uzávierky

1. Zmena obdobia- obdobia si môžeme vybrať po mesiacoch 01-12
2. Uzavreté účtovné roky- umožňuje prehľad minulých, uzavretých účtovných období. Po zadaní roku sa nám požadované účtovné obdobie vygeneruje a máme možnosť si ho prezerat'.

-
3. Účtovanie v novom roku- slúži na účtovanie v novom roku (2010), ak ešte nemáme uzatvorený starý rok (2009).
 4. Účtovanie v starom roku- umožňuje účtovať v predchádzajúcom účtovnom období, pokiaľ sme ešte nevykonali uzávierku.
 5. Ročná uzávierka- zatvoríme účtovné obdobie
 6. Prehľad uzávierkových dávok: 1. Prehľad otváracej dávky
2. Prehľad uzatváracej dávky

4.3.9 Číselníky

1. Hospodárske strediská- spoločnosť má zadané dve hospodárske strediská: 101 výčap, 201 kuchyňa
2. Účtovná osnova- obsahuje účtovné triedy, syntetické účty a ich názvy, podľa platnej legislatívy.
3. Účtovný rozvrh- obsahuje všetky syntetické a analytické účty, ktoré spoločnosť používa.
4. Druhy dokladov- tu sú uvedené označenia druhov dokladov a ich celé názvy.
5. Predkontácie- nastavením tejto funkcie si uľahčíme účtovanie. Použitím znaku predkontácie pri účtovaní sa automaticky vyplnia polia „Účet MD“ a „Účet D“.
6. Obchodný partneri- tu si nahrávame údaje o našich dodávateľoch a odberateľoch (názov, adresa, IČO, DIČ, číslo účtu), ktoré môžeme automaticky použiť pri vyplňaní dokladov v „Pokladni“ alebo „Banke“, prípadne ich využívame v podsystéme Oasis pri vystavovaní faktúr a taktiež pri evidencii pohľadávok a záväzkov.

4.3.10 Systém

1. Koniec práce
2. Indexovanie súborov:
3. Archivácia údajov- moja spoločnosť vykonáva archiváciu raz štvrťročne, po zúčtovaní DPH.
4. Info o obnovení údajov
5. Import
6. Export

-
7. Nastavenia- tu sa nastavujú parametre firmy ako napr. IČO, názov firmy, adresa, telefónne číslo, číslo bankového účtu, názov daňového úradu, označenie registra a číslo zápisu v OR, či sme platca DPH.

4.3.11 Fakturácia

Ako som už v práci spomínala v kapitole 4.3, podsystem podvojný účtovníctvo preberá informácie z iných podsystemov. Jedným z nich je podsystem fakturácie a skladovej evidencie „Oasis“.

Táto časť slúži na vystavovanie a nahrávanie vstupov, ako sú:

- Prijaté faktúry
- Vystavené faktúry
- Príjemky
- Výdavky

Keďže Reštaurácia U Sváka Ragana nevedie skladovú evidenciu automatizovane, budem sa venovať iba faktúram.

Vystavené faktúry (odberateľské)

V tejto časti programu sa vytvára kniha odberateľských faktúr, pričom je možné jednotlivé faktúry prezerať, tlačiť, sledovať úhrady atď. Vstupom do tejto funkcie sa nám objaví tabuľka obsahujúca faktúry vystavené za účtovné obdobie, zoradené chronologicky od najstaršej. V tomto zozname prehľadne vidíme dátum vystavenia a splatnosti, sumu bez DPH, DPH a sumu spolu. V dolnej časti obrazovky sú uvedené aktívne klávesy. <F1> slúži pre pomoc, <F10> na vstup do menu, v ktorom pomocou kurzora alebo šípok vyberáme voľby, napr. nový záznam, oprava, prehľad, úhrada faktúry, prehľad úhrad, dobropis k dokladu, hromadná predkontácia a pod.

„Nový záznam“ súži pre vystavenie novej faktúry. Jej položky vidíme na obr.8. Dátumy účtovného a daňového plnenia, IČ DPH vlastnej firmy a typ dokladu systém vyplní automaticky. Takisto dátum vystavenia a splatnosti, číslo odberateľskej faktúry (FV).

Ďalšie položky:

BÚ- tu si z číselníka vyberáme bankový účet

Odberateľ- vyberáme si z číselníka odchodných parterov. Po jeho výbere sa nám automaticky vyplnia údaje o odberateľovi (IČO, IČ DPH, adresa, názov).

Výdaj externý

Účet.plnenie: 28.02.2010 Daňové plnenie (povinnosť): 28.02.2010 VI. IČDPH: SK2020375797

Typ dokladu: 11 Výdaj odberateľovi (FA,DL) ExL:

Dodací list Druh DPH: VTUZ Číslo DL:

Faktúra Dátum vyst.: 28.02.2010 Dátum úhr.: Číslo FV: 21032

Dátum splat.: 14.03.2010 For.úhrady: PP Účet FA: 311100

Č.obch.příp: BÚ: 1 HS FA: KS:

Kód meny: Účtovný kurz:

ODBERATEĽ:

Identifik.číslo: 44158408 / IČO: 44158408 P

Názov: BOMART group s.r.o. IČDPH: SK20222611305

Adresa: Martin Boháč, Osuského 521/4 Odb.zľava: 0.00 %

906 13 Brezová pod Bradlom

SK Slovensko

PRÍJEMCA:

Číslo prevádzky: Doprava:

Adresa:

Č.objed:

Položky <PgDn> Zruš

Obr. 8 Odberateľská faktúra- zápis

Ďalej uvádzame položky faktúry. Otvorí sa nám nové okno (obr.9). Stlačením F5 vyberáme položky, ktoré máme nahraté v našom systéme. Môžeme vybrať viacero položiek. Následne uvedieme jednotkovú cenu a počet kusov. Celkovú sumu, DPH a základ dane vypočíta a zaokrúhli systém automaticky, podľa toho ako to máme nastavené v parametroch faktúr. Ak s hodnotami nesúhlasíme, môžeme si ich opraviť.

Položky dokladu

Z	Názov tovaru	MZ	Počet MJ	MJ	DPH	Cena/MJ	Cena/MJ+DPH	Spolu+DPH	Číslo tovaru
	obedy za mesiac 2/2010		20.000		19	2.27	2.70	54.00 o	00

ODBERATEĽ: BOMART group s.r.o. Nová položka <F5> Oprava položky <Enter> Menu <F10>

Sklad: 00

Číslo: o

Názov: obedy za mesiac 2/2010

Množ.: 20.000

Cena1: 2.27 DPH: 19 % Cena1 s DPH: 2.70 Hmotnosť:

Č.obj.:

Č.fa.: 21032

Výdaj: CENA 1

	DPH 19%	DPH 10%	DPH 0%	Celkom
Základ	45.38	0.00	0.00	45.38
DPH	8.62	0.00		8.62
Spolu	54.00	0.00		54.00

Ďalší doklad Predošlý doklad Ulož doklad Zruš zmeny <Esc>

Obr. 9 Položky odberateľskej faktúry

Prijaté faktúry (dodávateľské)

V tejto časti sa nám vytvára kniha dodávateľských faktúr. Podobne ako v menu „Vystavené faktúry“, aj tu po vstupe do tejto časti vidíme zoznam faktúr-dodávateľských, zoradených od najstaršej po najnovšiu, tiež vidíme či bola faktúra uhradená a prenesená do dávky na zaúčtovanie. Položky faktúry (obr.10) sú rovnaké ako v prípade odberateľských faktúr. Jediným rozdielom je variabilný symbol, ktorý sa zobrazuje len pri prijatých faktúrach a zapisuje sa doňho číslo dodávateľskej faktúry.

Prijem externý

Účt.plnenie: 15.03.2010 Daňové plnenie (povinnosť): 15.03.2010 Vlast. IČDPH: SK2020375797

Typ dokladu: 01 Prijem od dodávateľa (FA,DL) Číslo PR:

Dodací list Číslo DL:

Faktúra Dátum vyst.: 10.03.2010 Druh DPH : PTUZ Číslo FD: 2010043

Dátum splat: 15.03.2010 For.úhrady: PP Var.symb: 201000332

Dátum prích: 12.03.2010 Kon.symb: 0008

C.obch.prij: Účet: 321100 HS:

Kód meny: Účtovný kurz:

DODÁVATEĽ:

Identifik. číslo: 36273783 / BU: 2009246559

Názov: INPOST-SR, s.r.o. Kód banky: 0200 P

Adresa: Pri kaštieli 1626/1 IČO: 36273783

908 51 Holič IČDPH: SK2022038161

SK Slovensko

PREVÁDZKA

Č.objed: 0

Pgložky <PgDn> Zruš

Obr. 10 Dodávateľská faktúra- zápis

5 Návrhy na zdokonalenie podsystému účtovníctvo

Na základe analýzy automatizovaného spracovania účtovníctva v Reštaurácií u Sváka Ragana,s.r.o, predkladáme niekoľko návrhov na jeho zdokonalenie.

Programové vybavenie

V záujme lepšieho využitia ekonomického systému EkoSun, navrhujem nasledujúce zmeny:

- V podsystéme podvojnú účtovníctvo sa nám ponúka možnosť „Pokladňa“. Tento názov však nie je v súlade so zákonom o účtovníctve a preto navrhujeme zmeniť názov na „Pokladnica“.
- Rovnako vo funkcií „Evidencia majetku“ sa spomína investičný majetok. Tento je vhodné nazvať v súlade so zákonom- dlhodobý majetok.
- Výkaz Cash-Flow je nutné vopred nastaviť, inak ho systém nezostaví správne. Keďže nastavenie je dosť obtiažne, navrhujem, aby sa pre pracovníčky zorganizovalo osobitné školenie zamerané na túto problematiku.
- Skladová evidencia sa vedie ručne, napriek tomu, že spoločnosť má zakúpený podsystém „Oasis“, ktorý slúži aj na vedenie skladovej evidencie. Ručné vedenie je zbytočne práce a ľahko môžu nastať chyby. Preto navrhujeme urýchlene začať používať zakúpený program. Uľahčí sa tým práca nielen zamestnancom, ktorí si vedú skladové karty, ale aj účtovníčke, ktorá nebude musieť účtovať materiál ručne, ale údaje si preberie automaticky z podsystému.
- Účtovníčka vypisuje príjmové a výdavkové pokladničné doklady ručne, napriek tomu že program vyhotovuje PPD a VPD správne so všetkými náležitosťami. Vzor týchto dokladov uvediem v časti „Prílohy“.
- Opravy chýb je možné robiť aj po zaúčtovaní tak, že chybný doklad sa jednoducho odúčtuje, pričom na doklade sa dajú opraviť všetky údaje. Tento postup nie je v súlade so zákonom o účtovníctve. Preto navrhujeme výrobcovi, aby sa opravy dali robiť iba v súlade s platnou legislatívou, teda zaúčtovaním nového účtovného dokladu.

Personálne vybavenie

- Spoločnosť používa jeden a ten istý softvér od začiatkov svojho vzniku a vtedy bola aj zamestnankyňa, ktorá priamo s informačným systémom pracuje, zaškolená. Keďže od roku 1996 prešiel systém veľkými zmenami, navrhujem, aby firma SunSoft zabezpečila dodatočné zaškolenie pracovníčky. Zabezpečí sa tým lepšie využívanie softvéru a funkcií, ktoré spoločnosť nevyužíva, pretože nevie aké výhody a informácie jej môžu poskytnúť.

Technické vybavenie

- Spoločnosť je vybavená informačnou technológiou na prijateľnej úrovni, ktorá plne zodpovedá ich potrebám. Na prácu so softvérom sa používa jeden počítač a dve atramentové tlačiarne, ktoré sú staršej výroby. Navrhujem zakúpenie novej laserovej tlačiarne, ktorá by sa využívala pre tlač účtovných dokladov a výstupných zostáv. Tlač prebehne rýchlejšie, vo vyššej kvalite a je menej hlučná.

Keďže slovenská legislatíva sa neustále dopĺňa a mení, je potrebné venovať jej značnú pozornosť a zabezpečiť profesionálny rast všetkým zodpovedným pracovníkom rôznymi školeniami a kurzami.

Záver

V dnešnej dobe, hlavne vplyv hospodárskej a finančnej krízy spôsobil, že sa všetko spomalilo, množstvo ľudí prišlo o prácu a veľa podnikov zaniklo. Vplyvom krízy sa podniky snažia vyrábať a predávať čo najefektívnejšie a fungovať pri čo možno najnižších nákladoch. Pri tom im pomáha aj kvalitný automatizovaný systém.

Oblasť informačných systémov a technológií patrí k najrýchlejšie sa vyvíjajúcim oblastiam. V súčasnosti sa už v podnikoch bez nej nezaobídeme.

Základný prínos výpočtovej techniky spočíva v tom, že umožňuje rýchlo a kvalitne spracovať veľké množstvo informácií, čo predstavuje nielen úsporu ľudskej práce a tým nižšie náklady, ale hlavne nižšiu chybovosť.

Informačný systém sa začína budovať už pri vzniku podniku. Čím je podnik väčší, tým zložitejší a rozsiahlejší je aj systém. V súčasnosti je veľmi dôležité vedieť dobre používať zavedený informačný systém a využívať všetky jeho funkcie. Práve schopnosť podniku využívať podstatné informácie mu zabezpečí prestíž a významné postavenie na trhu. S rýchlym vývojom informačných systémov ale súvisí tiež rýchle zastarávanie. Kým počítače sa používajú zvyčajne do úplného odpísania, IS sa využíva oveľa dlhšie. Preto ak chce podnik obstať v konkurencii, musí sledovať a zavádzať nové technológie pri spracovaní informácií, IS neustále aktualizovať a prispôbovať novým podmienkam.

Na trhu je veľké množstvo produktov a prichádzajú stále nové a dokonalejšie. Pre firmu je voľba vhodného IS zásadným rozhodnutím, ktoré môže ovplyvniť celkovú úspešnosť spoločnosti. Na výbere IS by sa mali podieľať všetci tí, ktorí budú systém v podniku využívať a pracovať s ním. Ďalším podstatným prvkom je implementácia systému a využívanie jednotlivých funkcií.

Cieľom bakalárskej práce bolo navrhnúť zdokonalenie vedenia účtovníctva a používaného softvéru v Reštaurácií u Sváka Ragana, s.r.o. poukázaním na možnosti odstránenia nedostatkov. Spoločnosť pri práci používa ekonomický softvér EcoSun od spoločnosti SunSoft. Tento softvér obsahuje viacero podsystémov, pričom Reštaurácia

U Sváka Ragana používa modul na vedenie podvojného účtovníctva „WinPU“, ďalej fakturačný modul „Oasis“ a „PaM“- personalistika a mzdy. V mojej práci som sa zaoberala predovšetkým analýzou modulu podvojnú účtovníctvo, ale taktiež modulom Oasis, nakoľko jednotlivé podsystémy sú vzájomne prepojené a účtovné doklady ako dodávateľské a odberateľské faktúry vstupujú do systému práve v tomto module. Dôkladnou analýzou som odhalila nedostatky, ktoré sú obsiahnuté v softvéri, ale taktiež nedostatky, ktoré si spôsobujú samotní pracovníci reštaurácie. Ide hlavne o nevyužívanie zakúpeného podsystému na vedenie skladovej evidencie, ale taktiež o ručné vystavovanie dokladov. Závěry z tejto analýzy som uviedla v kapitole „Návrhy na zdokonalenie“. Tým som cieľ bakalárskej práce splnila.

Na základe podkladov poskytnutých od spoločnosti, hlavne od pani ekonómky a ich následným štúdiom môžeme konštatovať, že informačný systém spĺňa všetky požiadavky, ktoré spoločnosť vyžaduje. Avšak, dovoľíme si podotknúť, že podnik nevyužíva všetky možnosti, ktoré systém ponúka a to napriek tomu, že by nielen uľahčili prácu zamestnancov, ale aj ušetrili čas a náklady. A to sú v dnešnej dobe dôležité podmienky, ako obstať v boji s konkurenciou. Je však na každom podniku, do akej miery svoj IS využíva a ako ho dokáže zlepšiť.

Zoznam použitej literatúry

1. CILIKOVÁ, Oľga. 2007. *Kontrolný systém a interný audit v organizáciách*. Zvolen: Bratia Sabovci, 2007. s .49. ISBN 978-80-8083-380-0
2. KUČERA, Milan – LÁTEČKOVÁ, Anna. 2004. *Podnikové informačné systémy*. Nitra: SPU, 2004. s.79-84. ISBN 80-8069-452-4
3. KUČERA, Milan – ŠTEFÁNEK, Ján – CVEČKO, Juraj. 2002. *Informačné systémy v poľnohospodárstve*. Nitra: SPU, 2002. s.7-9,20. ISBN 80-8069-084-7
4. LÁTEČKOVÁ, Anna. 2005. *Automatizácia účtovníctva*. Nitra: SPU, 2005. s.5-6, 14-17. ISBN 80-8069-632-2
5. MACÍK, Karel. 1995. *Účetníctví pro manažery*. Praha: Grada Publishing, s.r.o., 1995. s.9. ISBN 80-7169-225-5
6. PALKOVÁ, Zuzana - HENNEYEYOVÁ, Klára - OKENKA, Imrich. 2008. *Informatika a informačné technológie*. 2008. Nitra: SPU, 2008. s.14-15. ISBN 978-80-552-0113-9
7. PATAKY, Jozef - HACHEROVÁ, Žofia - KOČNER, Marián. 2008. *Základy účtovníctva*. Nitra: SPU, 2008. s. 14-16 . ISBN 978-80-552-0009-5
8. PATAKY, Jozef - ŠKORECOVÁ, Emília - BITTEROVÁ, Miriam. 2007. *Podvojný účtovníctvo pre samoukov*. Nitra: SPU, 2007. s.7,9. ISBN 80-969113-7-6
9. SODOMKA, Petr. 2006. *Informační systémy v podnikové praxi*. Brno: Computer Press, 2006. s13-14. ISBN 80-251-1200-4
10. SOUKUPOVÁ, Božena - ŠLOSÁROVÁ, Anna - BAŠTINCOVÁ, Anna. 2001. *Účtovníctvo*. Bratislava: IURA EDITION, 2001. s.100-101. ISBN 80-89047-01-7
11. ŠLOSÁROVÁ, Anna. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava: Iura Edition, 2006. s.14-17. ISBN 80-8078-070-6
12. Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve
13. www.sunsoft.sk

Prílohy

Príloha 1: Odberateľská faktúra.....	53
Príloha 2: Príjmový pokladničný doklad	54
Príloha 3: Výdavkový pokladničný doklad	55
Príloha 4: Karta analytického účtu 321100.....	56